

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce a studijní obor: Bc. Lucie Šojslová, DiS., Dějiny umění a vizuální studia

Název práce: KŘEŠŤANSKÝ KÝČ

Oponent práce: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Lucie Šojslová zvolila pro diplomovou práci téma křesťanského kýče a rovnou zkraje poznamenávám, že se svého úkolu zhostila výborně. Tento záměr totiž předpokládá zvládnutí nikoli jedné, ale dvou dílčích problematik. Za prvé, je třeba porozumět kýči jakožto estetické kategorii a za druhé, dostatečně široce a do hloubky zpracovat příslušný materiál, který by měl být pomocí této kategorie či pojmu zpřehledněn. V obou směrech autorka diplomové práce dle mého názoru uspěla a provedla tak kultivovaným a čtivým způsobem.

V první části Lucie Šojslová představuje teoretický základ pro své zkoumání. Staví zejména na koncepci kýče Tomáše Kulky, jehož pojetí doplňuje či rozvádí prostřednictvím další pro téma významných autorů jako Hermann Broch, Clement Greenberg a další. Tento teoretický základ je podán přehledně a čtivě a nakolik mohu posoudit bez zkrácení původních myšlenek. Jen ve mě jakožto čtenáři zůstává podprahová pochybnost, zda lze všechny použité přístupy ke kýči, historické i (spíše) ahistorické (Kulka), poskládat do takto souladného obrázku. Bylo by pro text prospěšné věnovat této otázce explicitní pozornost (alespoň v poznámce pod čarou). Navíc, bylo by možné některá autorčina zjištění ohledně křesťanský (katolicky) orientované pseudo-umělecké/kýčovitě produkce využít pro kritiku uvedených teorií kýče? Lucie Šojslová by se mohla ke kompatibilitě jednotlivých použitých pojetí kýče, stejně jako k druhé otázce vyjádřit u obhajoby.

Třetí část práce věnovaná samotnému křesťanskému kýči přináší řadu zajímavých postřehů, srovnání, podložených studiem relevantní literatury. Některé z nich by bylo záhodno rozvést šířeji v samostatné linii, například zajímavé zjištění transhistorického výskytu určitých rysů kýče. Nicméně, ve třetí části se začínají místy vyskytovat i zkratkovité dílčí závěry, odhalující hlubší netematizované problémy. Uvedu příklad, na s. 52 autorka tvrdí:

Svatý obrázek není nutné považovat jen a pouze za kýč. Sám o sobě má i historickou hodnotu, je totiž stejně jako např. předměty užitého umění odkazem své doby, má jinou než estetickou funkci (slouží k

duchovnímu rozjímání apod.). V momentě, kdy u svatého obrázku převáží funkce estetická nad funkcemi ostatními, jedná se o umělecké dílo. Pokud však tato na sebe bere podobu pouhé dekorativnosti a ostatní funkce jsou potlačeny, spadne do oblasti kýče. Řečeno Brochovými pojmy – z etického systému se stane systém estetický; svaté obrázky už nepracují dobře (nepodněcují k modlitbě), ale hezky (mají pouze úlohu lahodit oku, případně být milým dárkem, vyprázdněným suvenýrem). Produkt, který je obecně považován za kýč, jemuž je ale vtisknuta zejména historická či jiná než osobní hodnota, lze nazvat „kýčem s přidanou hodnotou“. Označení takového produktu za kýč se tak stane poněkud nepřesným.

Opravdu se v momentu, kdy u svatého obrázku převáží funkce estetická nad funkcemi ostatními, stává tento předmět uměleckým dílem? Znamená to, že u všeho u čeho převáží funkce estetická, stává se to uměleckým dílem? Kdo to vlastně tvrdí a z čeho takový závěr vyplývá? S jakou představou umění na pozadí kýče se zde (na tomto místě a v celé práci) vlastně pracuje? Autorka by mohla u obhajoby odpovědět na tuto jistě složitou otázku alespoň v nástinu naznačit či tento problém stručně okomentovat.

Diplomová práce se s blížícím se závěrem rozvětňuje jako říční delta, kterou se v závěru nepodaří zcela finálním shrnutím spojit. Možná by bylo lepší skončit dříve, resp. spokojit se s menším záběrem zkoumané problematiky podle rčení „méně je někdy více“. Toto uvádím spíše jako textem v dobrém slova smyslu zaujatý čtenář, než jako oponent.

Diplomová práce Lucie Šojslové je psána a koncipována s erudicí, stylisticky, gramaticky i formálně je na vysoké úrovni. **Doporučuji** ji k obhajobě a v případě jejího úspěšného průběhu navrhuji hodnotit stupněm **výborně**.

Navrhovaná klasifikace:

výborně

.....
podpis oponenta práce

Ve Vratislavi dne 28. 5. 2023

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------